F. IX 33897/B
18/l

58·F.26 24930

Ramaer.

MAXIMILIANI LOCHER,

MEDICI VIENNENSIS IN NOSOCOMIO AD S. MARCUM ET IN ORPHANOTROPHIO PHYSICI,

OBSERVATIONES PRACTICÆ CIRCA LUEM VENEREAM, EPILEPSIAM ET MANIAM,

TRIA MORBORUM GENERA IN PRÆDICTO NOSOCOMIO PRÆ ALIIS MAXIME OBVIA.

HIS ACCEDUNT

CASUS VARII,

QUI ULTERIOREM CICUTÆ USUM INTERNUM ET EXTERNUM IN MORBIS CURATU DIFFICILLIMIS CONFIRMANT.

VIENNÆ AUSTRIÆ,

TYPIS JOANNIS THOMÆ TRATTNER, CÆSAR. REG. APOST. MAJEST. AULÆ TYPOGR. ET BIBLIOP.

MDCCLXII.

24930

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

VIRO
ILLUSTRISSIMO
GERARDO,
L.B. VAN SWIETEN,
AUGUSTISSIMI IMPERATORIS
ET IMPERATRICIS A CONSILIIS
ARCHIATROR. COMITI, BIBLIOTHECÆ
AUGUSTÆ PRÆFECTO, INCLYT. FACULT. MEDIC. VIENN. PRÆSIDI PERPETUO, NEC NON ACADEMIÆ REG. SCIENT., ET CHIR. PARIS., INSTITUT. BONONIENS., ET LITER. INCOGNITOR. MEMBRO &c.

Has Obſervationes Medicas,
ſeque totum dat, & conſecrat

MAXIMIL. LOCHER.

VIR ILLUSTRISSIME!

Poſtquam ab aliquot abhinc annis Noſocomium S. Marci mihi confidere es dignatus, indefeſſi mei laboris, & diligentiæ teſtimonium jam dudum me exhibere oportuiſſet, idque firmiter mecum conſtitui.

Verum quoniam morbi maxime chronici mihi obvenire ſolebant, qui diuturnam, & annoſam ſæpe ſui attentionem requirunt, ut inde vera experimenta capiantur, Teſſeram gratitudinis meæ hucusque differre debui.

Offero itaque TIBI VIR ILLUSTRISSIME omnium primo illud, quod TUUM eſt, Methodum nimirum luem Veneream absque Salivatione ſanandi cum Mercurio ſublimato corroſivo in ſpiritu frumenti ſoluto.

Hoc

Hoc Remedium maximam Reipublicæ utilitatem adfert, & cum id omnium primo ex TE didicerim, TIBI rurſus conſecro cum pulcherrimis obſervatis, quæ ex quatuor millibus, octingentis & octuaginta ægris haurire licuit.

Omnes hi TIBI & TUO Remedio vitam ſanitatemque integram debent.

Obſervata dein Practica, quæ circa varia magna Remedia in Mania, Epilepſia, aliisque curatu difficillimis morbis inſtitui Immortali

TUO Nomini quoque inſcribo, ut meum erga TE ſtudium, venerationemque publice conteſter.

Tandem me totum TIBI do, orans demiſſe, ut iisdem me gratiis deinceps dignare velis, quibus me hucuſque tam benevole affeciſti.

Hæc ut rite promerear, omnibus meis viribus ſemper conabor. Vale. Fave.

PRÆ-

PRÆFATIO

Omnis generis morbi in meo Noſocomio mihi obveniunt.

Tria tamen morborum genera me maxime occupant: Lues Venerea nempe, Epilepſia, & Mania; & ideo de his dare Obſervationes practicas apud me ſtatui.

Adjeci ſimul plures morborum Hiſtorias, quæ pulcherrimum cicutæ uſum confirmant.

Eſt hoc ſane inventum utiliſſimum quod noſtri ævi Hiſtoriam Medicam plurimum illuſtrat.

Hæc ſunt, quæ hucuſque ſedula obſervatione collegi & fideliſſimo calamo annotavi.

CAPUT I.

DE LUE VENEREA PER HYDRAGYRUM ABSQUE SALIVATIONE SANATA.

Quemadmodum a quam plurimis annis Medici omnes luis curationem ſalivatione per mercurium excitata aggredi ſolebant.

Ita & in Noſocomio ad S. Marcum mos invaluit lue affectis curam facere mediante ſalivatione quotannis vere & autumno inſtituta.

Moleſta æque ac periculoſa hæc ægris fuit, dum his ſub toto ſalivationis tem-

pore

pore ſupine decumbere haud licuit; etenim ſi quidam ſui obliti ſupine jacuerunt, aut plane in tali ſitu dormire cœperunt, inſtantanea Metaſtaſi ad Encephalon facta convulſi valedixerunt vicinis decumbentibus, ocyus periere.

Alii ex acri remedii indole, vomitum Hœmoptoën, Dyſſenteriam acceperunt haud raro domabilem.

Sæpius acceſſit ex nimia humorum reſolutione periculoſum exanthema miliare.

Quidam ſalivabant nimium tantaque inde mala paſſi ſunt, ut ipſam mortem cominus viderent.

Tale ludebatur ægris periculum, nec minus adſtantibus offenſa hæc cura evaſit.

Horrenda illa intolerabili medicatione tantis periculis ſtipata admotus deliberavi ſæpe de alia tutiori methodo, minusve moleſta ægris & adſtantibus.

Conſului igitur tunc Illuſtriſſimum L. B. VAN SWIETEN, ut in omni caſu

arduo

arduo mihi moris eſt, Idem pro ſueta ſua benignitate ſequens remedium antivenereum mihi communicavit, quo omnis ſalivatio funeſtique inde effectus præcaveantur.

℞. Mercurii ſublimati
corroſivi dr. ß.
Spiritus vini rectificati
ex frument præp. lib. V.
relinquantur in lagena vitrea
donec ſponte ſolutus fuerit Mercurius,
agitetur bene phiala, & detur uſui.

Poſtquam Illuſtriſſimo placuit remedium hoc Energicum per me omnium primo in Noſocomio experiri.

Inchoavi illud 1. Maji anni 1754. in ægris centum & viginti octo, qui pro ſueta cura vernali ſubeunda parati jacebant.

Omnes feliciter ſanabantur abſque ſalivatione.

Quare

Quare ab eadem die exulavit cura illa vernalis & autumnalis Noſocomii.

Dum abhinc jam omni anni tempore, omni menſe, die omni lue venerea affectis quotidie adventantibus cura paratur per ſpiritum antivenereum.

Ut ita hæc cura ab integris octo annis continuo una & eadem evenerit.

Methodus pariter eſt adhuc eadem ut erat a principio dum remedium dare incepi.

Prædiſpoſitio ad curam haud requiritur, niſi in iis, qui ſaburram in primis viis gerunt, & hos primo purgare ſoleo.

Venæ ſectionem præmitto ubi plethora excedit, aut ratio morbi, vel ſymptomatum hanc expoſcit.

His pro ratione præmiſſis procedo ad uſum ſpiritus.

Granum dimidium computatur ad unciam unam ſpiritus frumenti.

Pon-

Pondus hoc ſemper obſervo & ob ingentem ægrorum copiam omni octiduo ſæpe decem, quindecim, vel viginti libras ſpiritus antivenerei parare neceſſum eſt.

Pro doſi do ægris cochlear unum mane & veſperi, ad ſummum cochlearia duo.

Superbibendo unam alteramve libram decocti calidi ex hordeo, liquiritia, radice altheæ parati.

Retinentur ægri poſt aſſumptum remedium in hypocauſti calore uſque dum bene ſudarunt.

In victu fruuntur portione Noſocomii media dicta, quæ ex jure, farinaceis tenuioribus, & carne alba paratur; vitatis vino pinguibus & ſalitis, levioris cereviſiæ uſus non interdicitur.

Pro potu ordinario bibunt decoctum ſupra memoratum, in ſiccis additur medietas lactis, & multum debent haurire.

Potus enim requiritur copioſus.

Ipſa

Ipſa cura eo facilius ſuccedit, ſi interdum commune purgans interponatur.

In iis, qui alvum magis ſtrictam habent, quandoque enema emolliens injicere oportet.

Felices vero illi, qui a remedio bis terve de die purgantur, citiſſime enim reſtituuntur.

In quibusdam agit per alvum, in aliis per urinam in multis per ſudorem, nec non ſecretiones & excretiones omnes promovet.

Effectus autem eo citius obtinetur, ſi decoctum emolliens, ut præmonui, largiter ſuperbibatur.

Præcipuum tamen habet hoc remedii genus præ omni alio Mercuriali, quod ſalivam haud moveat.

Vidi enim in millenis vix unquam ſalivationem exinde ortam.

Et

Et ſi aliqua ſucceſſit, tunc contigit in illis, qui aliud remedium mercuriale prius ſumpſerunt.

In his illico quieſco ab uſu hujus remedii, pergo ſolum decoctum emolliens dare in copia, ſic ſæpe ſponte ſalivatio ceſſat.

Si vero diutius inhæret, per Enemata & leniora purgantia fugatur.

Qua compoſita rurſus ad ſpiritum, ut incepi progredior.

Haud aliud ſymptoma occurrit, quod continuatum remedii uſum turbare potens eſt.

Verum protrahitur cura tamdiu, quamdiu aliquid de luis venereæ ſymptomatibus ſupereſt.

Plurimi ſanantur intra ſpatium ſex ſeptimanarum.

Aliqui tamen, maxime tales, in quibus virus Venereum profundas figit radices, vel in partibus mollioribus ulcera creavit profunda, ſerpentia, ad ſui in-

B te-

tegerrimam reſtitutionem binis vel tribus menſibus indigent.

Viri citius reſtituuntur quam fæminæ, utpote in his morbus ſe tardius manifeſtans ſui medicationem difficilius admittit.

Accedit, quod terminus menſtruationis curam retardare ſoleat, licet hoc negotium exinde haud turbaretur, ſimplici tamen fœminarum opinioni parcere oportet, dum ſub tempore fluxus menſtrui omne remedii genus renuunt.

Hæc eſt vera methodus, qua Venereis medicinam facio, & en! quis effectus, pateat.

Prout materia acris venerea per contagium attracta ad varias corporis partes deponitur, varia mala, varii morbi Venerei diverſis in locis generantur.

In partibus glandulofis ex Gonorrhœa ſuppreſſa ſæpiſſime fiunt bubones Venerei, qui per ſpiritum antivenereum ſæpe reſolvuntur, ſi indurati ſunt, ſolo empla-

ſtro

ſtro de galbano vel de ranis cum Mercurio ſuperimpoſito.

Ubi vero bubones cum inflammatione ſuppurantur, tunc ſuppuratio per cataplaſmata emollientia, aut unguentum Baſilici acceleratur.

Sponte ſic ſæpe aperiuntur bubones.

Quandoque ubi cutis tenax, cultro aperiri debent.

Sed primo dum pus fluctuare ſentitur.

Si enim ab imperitis præmature inciduntur, difficillime ad debitam ſuppurationem & conſolidationem deveniunt.

Bubones proinde ſuppurati ſponte vel arte aperti tractantur, ut reliqua ulcera Venerea.

Quamdiu enim pus bonum, & ſuppuratio ultronee neceſſaria eſt, ſolo unguento Baſilici jubeo deligari hos ægros.

Si vero ulcus immundum, pus parcum, vel ejus loco ſerum acre fluit, tunc un-

guentum digeſtivum, aut Baſilicum Ægyptiaco mixtum applicatur.

Calloſitates porro, quæ præprimis in labiis apparent, cauſtico demuntur.

Ulcus hac ratione purum, rubicundum, inſtar vulneris recentis nova carne impletum, ſueta aquæ Phagedænicæ deligatione conſolidatur.

Ab externis ſolis ulcera Venerea conſolidationem haud recipiunt, quare continuare oportet interne ſpiritum antivenereum mane & veſperi, uſque dum ulcera integre clauſa ſunt.

Tentavi ad ulcera ſpiritum antivenereum externe, & obtinui eundem effectum, ut ex aqua Phagedænica, quæ remedium conſimile eſt.

Hinc Spiritus frumenti ſimul optimum Vulnerarium antivenereum fit, ſi cum dupla portione ſaturati decocti lignorum externe adhibeatur, ita Magnif. *Störck* in anno Medico ſecundo p. 223.

Lon-

Longe aliter cura aggredienda in iis, ubi ulcera gangrænoſa jam facta ſunt.

Sic quandoque deveniunt plures ad meum Noſocomium, qui ex Gonorrhœa maligna, Phymoſi, Paraphymoſi ſubſequa, Ulcuſculis penis cancroſis, penem gangrænoſum accipiunt cum ſummo periculo deperditionis membri integri.

In his præmiſſa venæ ſectione & ſcarificatione partis ſphacelatæ mox larga manu procedo ad uſum Corticis Peruviani, ita, ut æger inter Nychthemeri ſpatium binas uncias corticis in ſubſtantia abſolvat.

Taliter ſalvantur omnes, & plurimi potentia ſua adhuc gaudent virili.

Pus enim ſubſequitur, & mortuum ſeparatur a vivo.

Suppuratio promovetur per unguentum digeſtivum.

Separato itaque gangrænoſo exhibeo ſpiritum antivenereum, ut acre venereum, quod ſupereſt, integre dometur.

Tophi, qui in variis oſſibus deprehenduntur, ſæpe pulcherrime reſoluti diſparent per uſum ſpiritus antivenerei ſolo emplaſtro de ranis cum Mercurio ſuper impoſito.

Attamen quandoque tophi exulcerati peſſimi moris ſe curæ offerunt, tibiæ occupantur, cranium tam profunde roditur, ut pulſationes duræ meningis non raro viſibiles ſint.

Dato remedio exfoliatione facta, corrupta cadunt oſſa, ulcera conſolidantur, non alio juncto auxilio, quam ut ſupra de ulceribus memoravi.

In plurimis exulcerantur fauces; palatum, velum pendulum palatinum, uvula, columnæ eroſæ, fiſſæ, laceratæ undique conſpiciuntur, cruſta denſiſſima lardacea adhærente.

Aſſumpto ſpiritu cruſtæ ſeparantur, ulcera depurantur, fiſſuræ veli penduli jungun-

guntur, uvula ſæpe naturalem induit formam.

Sedulo autem injicere neceſſum eſt decoctum pro Gargariſmate cum melle roſaceo & ſpiritu ſalis.

In quibus palatum ex integro perforatum jam fuit, ſæpe remanet loquelæ & deglutitionis difficultas perpetua.

Alii in naribus Ozæna fœdiſſima afficiuntur; in his præter ſpiritum do aquam Errhinam ſæpius per nares attrahendam ex aqua Major. Mell. chelid. Oleo Amyli, & Tinctura Aloes paratam.

Sic optima fit mundificatio, dum quandoque caries adeſt, oſſicula carioſa ſeparantur, & emunguntur.

In ophtalmiis Venereis aliisque oculorum vitiis pertinaciſſimis fere ſemper optatum effectum præſtitit ſpiritus antivenereus.

Hac tamen ratione, ut præter continuatum ſpiritus uſum inflammationi ſemper proſpiciatur per venæ ſectiones revulſi-

vas, epiſpaſtica, Veſicantia ſuris & nuchæ applicata.

Setaceum ſæpe inſtantaneum facit effectum.

Interne ſimul emulſiones cum Nitro, & decocta diluentia exhibeo, ut ſtaſis inflammatoria reſolvatur.

Si enim inflammatio non demitur, oculus ſuppuratur, viſus perditur, & totum Organum.

Collyrium ex aqua Roſarum, Nitro, camphora & croco, ut & emulſum camphoratum in ophtalmiis ſumme profuit.

Alia oculorum vitia ut albugo, pannus, corneæ opacitas, cataracta ipſa per ſpiritum ſubinde diſparent.

In his applico externe aquam ophtalmicam cum ſapone, vel immitto parum mellis roſacei, aut ubi Opacitas major, Mercurius dulcis cum ſacharo bis de die inſpergitur.

Alia

Alia ſunt adhuc mala Venerea ficos ac condylomata puto.

Si ſitus loci admittit, abſcinduntur vel cauſtico tanguntur, eo uſque donec exſiccentur & decidant.

Nec reviviſcunt, ſi miaſma Venereum per uſum ſpiritus extinguitur.

In Phymoſi, Paraphymoſi, ut & teſticulis Venereis, quoniam inflammatio ſæpe magna jungitur, oportet prius per venæ ſectionem, attemperantia, diluentia, emulſiva febrim componere, dein ad curam procedendum.

Fomenta, Cataplaſmata emollientia hic continuo requiruntur.

Idem obſervandum in Gonorrhœa maligna, ubi pus acre corruptum ſtillat, urethra & carunculæ inflammantur, exulcerantur, urina ſtrangurioſa excernitur, membrum rubet, dolet, pulſus & ſitis febrem indicant.

Mitigatis primo his ſymptomatibus do ſpiritum antivenereum.

Si in ullo morborum Venereorum genere potus copioſus requiritur, tunc certe in Gonorrhœa, ut acre illud urethræ inhærens diluatur & abluatur.

Unde tales tum poſt aſſumptum ſpiritum, tum interdiu commune pro cura decoctum ex hordeo, liquiritia, radice Altheæ paratum largiter haurire debent.

Etenim hicce potus his in circumſtantiis optime convenit.

Carunculæ urethræ partim per injectiones in urethram ex emollientibus, depurantibus, partim per candelas ceraceas Oleo inunctas & urethræ immiſſas demuntur.

Candelæ ſeu Turundæ, ad varia urethræ mala diverſæ a noſtris chirurgis pulcherrime præparantur.

Harum aliæ vias aperiunt, aliæ partes vias impedientes ut excreſcentias, cica-

catrices ex ulcuſculis prægreſſis natas, conſumunt, ipſam urethram concretam aperiunt.

Cavendum tamen, ne ſanæ partes lædantur.

Hiſce Gonorrhœa maligna quandoque optime cedit.

Gonorrhœa benigna æque frequens occurrit, ex urethra ſtillat pus melioris tamen qualitatis, & in pauca copia.

Cura in hac ſpecie ſæpe facilis communi modo finitur.

Dato nimirum ſpiritu interpoſitis purgantibus.

Attamen in quibusdam poſt Gonorrhœam malignam vel benignam haud raro tanta remanet in his partibus atonia, ut cura integra finita abs omni alio ſymptomate perpetuo adhuc fluorem materiæ optimæ tamen qualitatis patiantur.

In his ut & fluore fœminarum albo ſæpe maximam habui difficultatem & quem-

ad

admodum ex laxitate ſola vidi provenire, a ſolis Roborantibus medelam quæſivi.

Cortex Peruvianus in forma pulveris vel decocti datus multum profuit.

Rheum leviter toſtum cum abſorbente quodam ad dr. β. quotidie datum ſubinde idem præſtitit.

Interdum citius juvat Eſſentia Pimpinellæ dum mane & veſperi cochlear unum in vehiculo aquoſo vel in decocto propinetur.

Balneum roborans, ſi accedit, curam citiſſime finit.

Scabie Venerea ſæpe defœdantur ægri.

Univerſa cutis, quam maxime facies cum puſtulis & ulcuſculis eſcharoſis elevatis ſuperſedente flaviſſimi puris irregularis figuræ tumida quaſi apparet.

Quandoque ſuperficie latiore varia occupat corporis ſpatia inſtar lepræ.

Hiſce ſcabies Venerea a reliquis omnibus internoſcitur.

Pro-

Proprius character haud ita calamo depingi poteſt, quam ut ex frequenti aſpectu addiſcitur.

Dato ſpiritu antivenereo ulcuſcula cutanea reſanantur, cruſtæ ſeparantur, cadunt, maculæ delentur.

Cui ultimo Balneum, quo meum Noſocomium præ aliis gaudet ita, ut ægri ambulare poſſint, jungitur, ſic optime cutis depuratur.

Noſocomium perperam ſæpe obruitur luridiſſimæ ſortis hominibus ſcabie fœda humida affectis, ita, ut numerus ægrorum ſæpe exſuperet numerum lectorum, in quibus locari poſſunt.

Pro his expediendis Illuſtriſs. Præſes hoc unguentum Mercuriale ad ſcabiem Noſocomio meo tradidit.

R. Mercurii vivi Unc ij
Aquæ font. Unc iij

Bulliant ſimul in vaſe fictili vitreato ad ſiccitatem fere uſque, tunc incipit

ſqua-

ſquameſcere materia, & fumos rubros emittere, a quibus cavendum; ſenſim adde

Sevi porcini L. iij

poſtquam bene miſta ſunt, effunde in lapidem marmoreum, & ſerva in uſum.

Unguentum hoc affricatur cuti, hac tamen cautela habita, ut tales ſæpius purgentur, & pars una poſt alteram ſenſim ungatur, ne ſaliva moveatur.

Unguntur ita ſcabioſi, ſive Venerei ſint, ſive non

Scabioſi Venerei penes ſumunt ſpiritum, & quod notandum, habita cautela præmemorata ſpiritum antivenereum, & unctionem hanc ferunt abſque ſalivatione ſubſequa.

Scabie vero benigna ſicca affecti facile ſanantur præmiſſo purgante cum decocto purificante & pulvere mane ac veſperi ſumpto

ſumpto ex dr. β. ocul. cancr. & aliquot granis florum ſulphuris.

Arthritide Venerea multi torquentur, dolores oſteocopi ut plurimum nocturnis temporibus furunt.

Plerique ſenſum doloris exprimere volentes, fatentur talem eſſe ac ſi bina oſſa exſucca validiſſime ad invicem premerentur, ut perfringi poſſent.

Aſſumpto ſpiritu antivenereo, in quibusdam ſub initium videntur augeri dolores, continuato tamen ejusdem uſu non paucis fit anodynum.

Rigeſcentibus proin articulis mobilitas Balneo Noſocomii obtinetur.

Qui deinceps præprimis vero milites, ſi majori robore indigent, vel ad ulcera firmanda Balneo roborante opus habent, ad Balneum Baadenſe mittuntur.

Ex infecta integra ſanguinis maſſa ſæpe plures tales morbi venerei in uno ægro conveniunt, ut id lues confirmat.

Hi

Hi ejuſdem remedii continuato uſu æque feliciter ſanantur.

Conſervantur ſani, quamdiu non in priſtinum ſontem incidunt.

Unicus ſæpe impurus coitus noviter lui debet.

Ab hoc remedio non tantum Venerei, verum & alii morbi chronici curantur, etſi ab alia longe cauſa originem traxerint.

Nullus ex vi remedii mortuus, vel gravius & periculoſum ſymptoma expertus eſt.

Verum ut efficaciſſimum, & minime noxium profuit in plurimis.

Gravidæ ipſæ vel inſciæ graviditatis ſuæ vel eam celantes ſine minima noxa per menſem & diutius ſumpſerunt ſpiritum.

Conſtat itaque ex recenſitis quam feliciter lues & varia ejus ſymptomata ſublata fuerint, & hodie adhuc tollantur.

Supervacaneum foret effectum hujus Remedii antivenerei ultronee deprædicare,

re, dum Magnificus de *Haen* & Magnificus *Störck* Viri bini in arte peritiſſimi in Annuis ſuis eruditiſſimis hoc Remedium jam ut incomparabile, jam ut præſtantiſſimum in omnibus morbis venereis prædicent atque commendent.

Ob eximias virtutes ſuas paratum quoque gratis proſtat in Noſocomio inter Remedia ad uſus pauperum ſub nomine liquoris antivenerei.

Quod curæ felices fuerint, multum quoque debeo ſedulitati mei chirurgi *Antonii Rechtberger*, qui externa Remedia ſecundum omnem indicationem optime applicuit.

Supereſt jam, ut numerum eorum recenſeam, qui in Noſocomio meo ad S. Marcum a lue venerea per ſpiritum antivenereum feliciter ſanati ſunt.

Annuus Protocolli extractus ſequentem calculum formavit.

a 1. Maji incipiendo

Anno 1754.	- - - -	413.
1755.	- - - -	670.
1757.	- - - -	653.
1756	- - - -	687.
1758.	- - - -	732.
1759.	- - - -	711.
1790.	- - - -	546.
1791.	- - - -	468.
		4880.

Incurabilis ab uſu ſpiritus permanſit nullus, niſi qui jam ut tales curam avide appetierunt, & ſubiverunt.

Gaudeo tamen quod aliqui ex his qui incurabiles videbantur poſt diuturnum remedii uſum curati tandem & ſanati fuerint.

Dan-

Dantur Idioſyncraſiæ præprimis in fœminis, quæ ſpiritum non ferunt, aliquæ nimium ſenſibiles ſpaſmis prehendebantur.

In ſimilibus Mercurium dulcem vel aliud præparatum Mercuriale ſubſtitui.

Ubi vero nullum remedium Mercuriale locum habuit, ibi laudatus ab Authoribus decocti lignorum, Guiacei & Bardanæ uſus in deſperatiſſimis morbis venereis profuit.

Hæc ſunt quæ Authori remedii tam eximii reddenda habui, ut inde pateat, quam tuta jucunda & omnis periculi expers ſic paretur curatio.

Magnus *Boerhaavius* in tractatu ſuo ſpeciali de lue Aphrodiſiaca fatetur, ultra triginta & ſex annos ſe verſatum fuiſſe in hoc morbo curando, ut diſceret penitus indolem Heteracliti hujus mali.

Ego interim ſpero obſervata mea de lue Venerea habita pro hoc tempore ſufficere, eo magis dum in quinto Tomo Commen-

tariorum Illuſtriſſimi Præſidis, ubi morbus Venereus pertractatur, ea, quæ hic deficiunt, litterato orbi patebunt.

CAPUT II.
DE
EPILEPSIA.

Civitas Viennenſis jam dudum proſpexit acerbo huic morborum generi.

Exſtruxit enim in Noſocomio ad S. Marcum ædificium, paravit apta cubilia, in quibus miſerrimi iſtius ſortis homines ſeparati quoad ſexum locari, ſuſtentari ſolent.

Omnes pauperes, etiam ii, qui in plateis publicis epileptice cadunt, deducuntur illuc.

Laudabili Superiorum juſſu hoc fieri ſuevit, quoniam haud reperiatur morbus

alius

alius qui ex ſolo aſpectu horrifico a ſanis attrahi poſſit quam Epilepſia.

Dixi aſpectu horrifico, quia ſolus intuitus hominis epileptici convulſi non habet illam vim in homine ſano procreandi eundem morbum, ſecus omnes Epileptici fierent qui talem viderent vel ad eum juvandum ſuccurrerent.

Verum horrificus terror, ſi ſubito accedit, maxime in ſenſibilioribus, & ubi prædiſpoſitio quædam inſtar cauſæ remotæ in corpore latitat, conſimilem morbum creare potens eſt, habui non paucos in Noſocomio & adhuc habeo, qui comitialem ſuum morbum huc derivare ſciunt.

Hac quoque de cauſa quivis Paterfamilias, qui infelicem ſimilem prolem vel domeſticum habet, tradit eum meo Noſocomio ſæpe ad dies vitæ, quam maxime ubi res anguſta domi eſt, vel ubi ſeparatio liberorum aut domeſticorum fieri non poteſt.

Taliter increvit ſæpe numerus, ut continuo pro Epilepticis ſolis proſtent lecti numero ſeptuaginta quatuor.

Gaudebam jam de campo aperto ad tentamina in diro hoc morbo facienda.

Examinavi omnes, haud raro in uno cubili, tres quatuor & plures ſimul proſternebantur convulſi cum ſtrepitu non levi.

Nulla muſculorum actio noſcitur, quam non exhibuere.

Incauti ſæpe vulnerati diſcedebant.

Inquiſivi diligenter in ſingulis originem & cauſam morbi.

Aſt unice dolebam, quod inter tot multos numeraverim, qui hæreditariam, multos qui congenitam paterentur Epilepſiam.

In reliquis aſcititium quidem detexi morbum, ſed ex terrore ſubito incuſſo, vel violentia, lapſu, caſu, ictu &c. externe illata, origine certe peſſima natum.

Si-

Similis Epilepſia inſuper erat chronica, periodica & habitualis jam per decem imo viginti annos, & ultra.

Quidam ex frequentiſſimis convulſionibus adeo diſtorta gerebant membra, thoracem ipſum, incurvatum ut inde morbos malæ conformationis acceperint.

Alii exinde obliviosi, fatui, ſtupidi fiebant.

Nec hæc omnia me deterruiſſent.

Verum enim vero dum eis remedia exhibui, recuſabant ea, & miſera ſua ſorte contenti nulli niſi ſuetæ curæ palliativæ ſe ſubjicere volebant.

Urgere ultronee nolui hos miſeros utpote in quibus ex uſu remediorum multum ſperare haud licuit.

Hinc exſpectare oportuit, uſque dum mihi novam Epilepticorum & Epilepticarum fecerim copiam.

Poſt paucos menſes decem obtinui & quinque ex antiquis adhuc ſuavi modo diſpoſui ad remedia ſumenda.

In his collectis quindecim Epilepticis tentavi pulverem Radicis Valerianæ ſylveſtris.

Dedi omni mane cuilibet dr. β aſcendi ad dr. j. dr. iβ & dr. ij.

Continuavi per medium annum, abſolvi libras plurimas.

Videbantur ægri a principio multum alleviari.

Attamen id fere ſemper obſervavi in Praxi, ſi enim Epilepticis remedia mutavi aut novum ſubſtitui, levabantur exinde ad ſtuporem, ſed paulo poſt in priſtinum morbum inciderunt.

Ita contigit inter uſum Valerianæ poſt paucas ſeptimanas paroxyſmos Epilepticos numero & gradu ſi non vehementiores tunc patiebantur eosdem.

Por-

Porrexi ad nauſeam uſque aſſumentium.

Dolui iterum quod remedii tam deprædicati effectum in meis non invenerim optatum.

Quare jam camphora, jam Cortice Peruviano, jam opio ipſo Epilepticis medicinam paravi, prout ratio morbi vel ſymptomatum unum præ altero remedium magis indicavit.

Nec unquam intermiſi reſpicere cauſas remotas.

Sic mox a primordio, dum ſpiritum antivenereum in lue Venerea laborantibus exhibere incepi, habui virum hac lue affectum & epilepticum ſimul, detexi in cranio tophum inſignem adhuc clauſum & cute tectum, audax dedi ſpiritum, convellebatur ſæpe inter uſum remedii, topho dein exulcerato & aperto ceſſavit epilepſia, vulnere conſolidato a lue & Epilepſia ſanatus exivit e Noſocomio.

Alius ante inſultum Epilepticum ſemper perſenſit ſpaſmum dolorificum ad cubitum dextrum. Poſui ad hanc partem Veſicatorium; quamdiu illud fluebat non advertebatur ſpaſmus aut epilepſia: Hoc vix non conſolidato rediit idem ſymptoma & morbus. Reiteravi Veſicatorium, ſervavi illud apertum per quatuor hebdomadas, dedi interne corticem cum camphora, & ita liberabatur a morbo.

Ubi ſpaſmi a dolore oriebantur, opio compoſui dolores, his ſopitis ſiluit morbus.

Incredibile eſt, quantæ efficaciæ ſit mixtura ſequens camphorata in Epilepſia, ut & aliis morbis.

℞. Camphoræ dr. β
Sach. canar.
mucilag. gum̃. arab. aá dr. j.
his invicem in mort. vitreo tritis.
add. aceti calidi Unc. β
aquæ flor. Samb. Unc. vj
Syr. flor Rhæad. Unc. j.
M.

Ad-

Addidi huic mixturæ quandoque guttas triginta Laudani liquidi *Sydenhami*.

Habui ægrum, qui jam integro triennio atroci epilepſia laboravit, & hunc ſola hac mixtura reſtitui.

Nec non multis aliis ſumme profuit in pertinaciſſimis convulſionibus continuis, quæ ſæpe per plures dies durabant, his autem ſimul epiſpaſtica aut veſicantia ſuris applicui.

Interim & hæc mixtura in morbis malignis acutis ingentem uſum habuit in meo Noſocomio.

Etenim febris Epidemica maligna Petechialis quæ anno 1757. per Auſtriam furebat, nec meis ægris pepercit.

Fato transfertur unicus hoc contagio imbutus ad Noſocomium, a quo paulo poſt plures inficiebantur.

Feci mox poſſibilem ſeparationem, verum multi periculum ſubire debuerunt.

Da-

Dato emetico, vena tuſa in illis, ubi motus excedebant, hæc enim Epidemia haud facile tulit ſanguinis depletionem, deſcendi ad memoratam mixturam camphoratam, omni hora cochlear unum propinando, dedi infuſum Contrajervæ, & decoctum febrile largiter bibendum cum ſpiritu Vitrioli acidulatum, ubi motus deficiebant, poſui Veſicantia, taliter omnes evaſerunt, excepto unico viro ſeptuagenario, qui ſuccubuit.

Quantus effectus ex hac mixtura fuit in morbis malignis, tantus quoque erat in Epilepſia.

Quare jam mixtura Camphorata, jam cortice Peruviano, jam opio impugnavi epilepſiam.

Plurimis eandem reddidi rariorem & minus moleſtam, interdum eam ſuppreſſi, vici, ſuperavi penitus.

Anno 1761. 28. Martii conſuluit Illuſtriſs. L. B. VAN SWIETEN, ut

in

in Epilepſia etiam tentarem folia Aurantiorum, remedium quod ad convulſiones noviter innotuit.

Ad quæ experimenta rite capeſſenda nullatenus me in alio convulſionum genere detinui, quam in ipſa vera epilepſia.

Laudabilem enim ejusdem effectum in convulſionibus Hyſtericis, tremore artuum, chorea S. Viti, & in ceteris nervorum morbis alii viri doctiſſimi tam in Noſocomiis quam in praxi ſua demonſtrare conantur.

Hinc quia circa ſolam Epilepſiam verſor in experiendo hoc remedio, de nullo alio ægro caſum adducam, niſi de tali, qui vere gravi hoc morbo laboravit.

Ne autem opuſculi limites transgrediar, originem, cauſam, annum ætatis, tempus morbi ubique tantum breviter attingam, omiſſis reliquis ſymptomatibus, quæ hunc morbum concomitari ſolent, & Medicis aliunde nota ſunt.

Effe-

Effectum remedii vel mutationem exinde ſubſequam fido & ſincero calamo adducam, quemadmodum calculus diurnus, quem paravi & Illuſtriſſimo Præſidi per plures menſes communicavi, me docuit.

Neque illos præteribo, in quibus parum, vel nihil profeci.

Obſervata enim ſcribo Lectori Benevolo, quæ ſive proſpera ſint, ſive minus felicia, erunt ſemper candida & vera.

Antequam Epilepticis hoc remedium exhibeam, præmiſi infuſum commune purgans in omnibus, nec non interdum id repeto.

In plerisque venam ſecui in pede ut revulſio fieret a partibus ſupernis.

Idque tum prophylactico, tum curativo methodo feci maximo cum epilepticorum levamine, præſertim ubi temperamentum, morbi ratio ſimile quid poſtulavit.

His

His præmiſſis dedi pulveris foliorum Aurantiorum dr ß pro doſi mane & veſperi.

In quibusdam ſubſtitui decoctum ſequens.

℞. Fol. Aurant. Manip. j.
Conſciſs. coq. in Lib. j aquæ font. ad mediet. conſumpt.
Colat. exhibeatur pro unica doſi mane ſumenda.
Veſperi tunc nihil datur.

Attamen cum ex pulvere eandem mutationem invenerim, quam ex decocto, plerisque pulverem exhibui ut videre eſt.

In plerisque mox remedium incepi, in reliquis prout venerunt ad Noſocomium.

Chriſtianus T. Juvenis 15. annorum ante ſeptem annos ex improviſo incidit in rivum profundum & frigidum, inde multum terrefactus ilico prehendebatur

Epi-

Epilepſiæ paroxyſmo , & ab eo tempore fere quotidie atroci hoc malo per plures horas torquebatur.

Sub initium menſis Aprilis ann. 1761. cœpi huic exhibere pulverem fol. Aurant. toto hoc menſe ut & ſubſequis menſibus tantum ter, quater, vel quinquies convellebatur; Menſe Decembri nunquam, & Menſe Januario anno 1762. tantum levem paroxyſmi admonitionem ſenſit.

Paulus T. puer 13. ann. a quinquennio Epilepticus ex terrore ipſi profunde dormienti incuſſo.

Per plures menſes huic exhibeo pulv. fol. Aurant. nullum autem inde effectum habeo, niſi quod paroxyſmi ſint paulo mitiores.

Georgius F. Homo 24. ann. ante decennium ex verberibus & ictibus capiti fortiter inflictis incidit in Epilepſiam, quæ intra biduum vigeſies repetiit, & frequen-

tiſ-

tiſſimis paroxysmis per ſubſequos annos eum ferme indies afflixit.

Dedi pulv. fol. Aurant. per tres menſes; verum nec minimam mutationem in hoc Epileptico adverti.

Quare deſtiti ab ulteriori uſu eo magis dum violentia externe illata immedicabile ſolidorum vitium creaſſe videbatur.

Antonius W. puer 15. ann., per ſexennium Epilepticus a terrore ex lapſu fortuito, convellebatur abhinc omni hebdomade bis vel ter.

Propter vermium ſuſpicionem dedi pulverem anthelminticum cum aſſa fœtida, purgabatur frequenter & excrevit vermes aſcarides, continuavi hoc pulvere, uſque dum excretio verminoſa ceſſavit.

Verum Epilepſiæ paroxyſmi non minuebantur.

Die 15. Aprilis dedi pulv. fol. Aurant. 21. Aprilis & 16. Maji convellebatur.

Nunc jam in decimum menſem a morbo Epileptico penitus liber eſt, & ſanus in Noſocomio vivit.

Per ultimos binos menſes tantum omni ſeptimana ter ſumpſit unum pulverem, nunc ab ejus uſu abſtinet.

Leopoldus G. 17. ann., videns Epilepticum hoc die graviter corripitur eodem morbo.

Indies dein fortiter convellitur, fertur mox ad meum Noſocomium.

Sumpto pulv. fol. Aurant. per octodecim dies ab omni paroxyſmo liber fuit.

Rediens dein paroxyſmus erat longe mitior.

Continuavi remedium per binos menſes, nec ullum amplius Epilepſiæ ſignum advertebatur.

Hinc ſanum dimiſi eum admonitum tamen, ut, ſi minimum inſultum perſenſerit, ad Noſocomium redeat; verum

nec

nec amplius rediit, & audivi eum optime valere.

Joſephus K. 18. ann., per integrum annum Epilepſiam ferme quotidie paſſus venit ad Noſocomium 9. Maji anno 1761.

Dedi pulv. fol. Aurant. mox ſiſtebantur convulſiones, & continuato eodem remedio toto bimeſtri ſpatio non amplius redierunt, bene ſe habuit; hinc Noſocomio valedixit.

Dum per aliquot ſeptimanas extra Noſocomium ſanus fuit, vino ſe inebriavit, & tunc novas iterum convulſiones expertus eſt.

Denuo ferebatur ad Noſocomium ubi eodem remedio eum brevi iterum quidem reſtitui, ſi vero ſe ſæpius inebriaverit, absque dubio in priſtinum morbum incidet.

Joannes M. 22 ann., a terrore Epilepticus convellitur omni octiduo.

Incepit remedium ad finem Auguſti ann. 1761. a quo tempore adeo levatur, ut jam binas ternasve ſeptimanas habeat a morbo liberas, & paroxyſmi ſi redeunt, ſunt ſemper mitiores.

Jam nunc per ſex ſeptimanas non convellebatur, & omnes actiones bonæ ſunt.

Jacobus G. a plurimis jam annis Epilepticus ob nimis frequentes & validos paroxſymos vera Mania corripiebatur.

Per quatuor jam menſes utitur pulv. fol. Aurant. abhinc convulſiones adeo intermittunt, ut jam binos menſes a morbo habuerit liberos.

Quoad Maniam vero huc uſque nullam inveni mutationem.

Petrus F. 18. ann. a terrore ultra annum Epilepticus; paroxyſmos vero patitur valde raros, omni menſe tantum ſemel convellitur.

Qua-

Quadrimeſtri ſpatio aſſumit pulv. fol. Aurant. nondum autem magnum inde obſervavi levamen.

Anna H. 23. ann., per quinquennium Epileptica, cauſam morbi ignorat.

Verum uti aſſerit, ſponte morbus eam invaſit, neque in affinitate ſua ſimilem detexi morbum.

Solet convelli omni decima circiter die.

A pulvere fol. Aurant. quem per plures menſes exhibui, nullum vidi in hac ægra effectum.

Dedi igitur ſaturatum eorundem foliorum decoctum, neque inde mutatur morbus.

Magdalena W. 24. ann., ante triennium citra cauſam cognitam corripitur Epilepſia, quæ omni octiduo vel decimo quarto die repetiit.

Per tres menſes nihil ex hoc remedio mutatum vidi.

Quarto autem menſe ultra tres ſeptimanas ſiluit paroxyſmus Epilepticus.

Dein bis omni ſexta ſeptimana rediit.

Dedi tunc folia Aurantiorum in decocto, inde ægra per tres menſes ab omni paroxyſmo libera fuit, & lætabatur de ſanitate.

Verum ſubito morbus iterum rediit cum magna violentia.

Continuat idem ſumere remedium & jam per octo ſeptimanas rurſus bene valet.

Anna L. 26. anno, a terrore Epileptica, in ſecundum annum, omni octiduo graviter ab hoc morbo correpta fuit.

Ab uſu pulv. fol. Aurant. dein decocti jam adeo levatur, ut ſex, ſeptem hebdomadas a morbo quoque liberas numerare poſſit.

Eva W. 30. ann., ſana ſemper & vegeta a quinque retro annis tempore fluxus

xus menſtrui perperam accepit emeticum, & ſecuit ſimul venam, ſuper quæ animo deliquebat & Epilepſia corripiebatur atrociſſima.

Ante binos annos deferebatur ad meum Noſocomium.

Per remedia uterina diu adhibita revocavi menſtrua, quæ per tot annos ſuppreſſa erant, his promotis multum ſperavi; verum Epilepſia furebat ut antea, quam nec variis aliis etiam heroicis remediis, nec ipſo hoc novo ſpecifico per medium annum adhibito mitigare aut compeſcere potui.

Hinc in hac ægra nullum effectum expertus ſum.

Thereſia M. puella 12. anno, a biennio Epileptica ita, ut abhinc omni ferme octiduo Epilepſia correpta fuerit.

Menſe Junio anno 1761. devenit ad me; dedi ipſi pulv. fol. Aurant. binos adhuc paſſa eſt inſultus Epilepticos.

A 20. Julii nullum nec minimum inſultum habuit Epilepticum, & hucuſque ſana eſt.

Tandem multum profuit hoc remedium in ipſa Epilepſia chronica habituali ubi paroxyſmi diu noctuque ſæpe inhærebant, ſpaſmos enim compoſuit, hinc levavit miſeros.

Ex quibus allegatis eruendum: folia Aurantiorum jam pulveriſata, jam decocta etiam in gravi morbo Epileptico mirifice prodeſſe.

Tantæ enim fuerunt efficaciæ, ut Epilepſiam in plurimis refrænaverint, ſilere fecerint longe ultra ſuetum terminum, in quibusdam vicerint penitus.

Ex nullo hucuſque cognito remedio, quod tentavi effectum adeo conſtantem reperi, ac ex uſu foliorum Aurantiorum.

Nollem tamen ideo hæc folia pro univerſali ſpecifico antiepileptico deprædicare & extollere.

Suf-

Sufficit, quod quandoque profuerit & juverit hoc remedium in ipſo morbo Epileptico.

Antequam enim quid certi ſtatuatur, requiritur ulterior experientia ſedula, quam in meo Noſocomio pro viribus proſequar ad detegenda fors majora.

Si proin alii Medici celeberrimi in ſuis ægris ſimilia experti fuerint, & Authoritate ſua fulcierint, tunc ſaluberrima noſtra medicina denuo habebit quo glorietur invento pulcherrimo remedio contra Epilepſiam ſpecifico.

CAPUT III.

DE MANIA.

Magna quoque habetur cura circa Maniacos in Noſocomio ad S. Marcum.

Viginti quinque Ergaſtula in uno ambitu exiſtunt, in quibus ſingulatim includuntur; in foro anteriori ſunt ſex alia, & reliqui, qui in his locari non poſſunt, in aliis cameris clauſis degunt, ita, ut ſtultorum plena ſint omnia.

Prouti delirium a Medicis diſtingui ſolet in delirium cum furore, ut Maniacum, & in delirium cum mœrore, ut Melancholicum; hinc jam rabidos clamantes, furentes, illinc triſtes Melancholicos, taciturnos conſpicere eſt.

Hæc bina deliriorum genera iterum talem habent affinitatem, ut non raro Mania in Melancholiam & viciſſim tranſeat.

Horrendum quidem eſt, Epilepticum intueri, dum a convulſionibus torquetur; verumtamen commiſerationem longe majorem merentur illi, qui ſana ratione privati vivunt, utpote in quibus humanitas deſinit; quia ceſſavit id, quod hominem a bru-

a bruto diſtinguit, actio nimirum animæ rationalis.

Functiones dein reliquas brutorum inſtar exercent, quidam dilacerant ſibi veſtimenta, projiciunt ea abs ſe, fiunt impudici ſe penitus denudando, ſpurcities exercent ſæpe maximas, dum propria excrementa vorant, & plura alia abſurda committunt.

Rabies & furor in quibusdam adeo inſurgit, ut eos fortiſſimis ligamentis affigere neceſſum ſit, robur enim ſæpe indomabile tales poſſident.

Jam Maniacis, jam Melancholicis cum materie ita medicinam paravi.

Ubi indicationem non inveni, cavebam ab Emeticis, utpote hic fortiſſima requiruntur, quæ per niſus & vomitus ſubſequos ſanguinis motum verſus cerebrum augent.

Antiphlogiſtica porro ſubſtitui purgantia, eaque reiteravi ſæpius magno cum

ægro-

ægrorum levamine, dum hiſce ſimilia adderem, quæ oppoſitam acrimoniæ cognitæ vim poſſederunt.

In quibus Plethora, ætas florida, robur, ſuetæ excretiones ſanguinis ſuppreſſæ, prægreſſa vivendi ratio, pulſus ipſe depletionem indicant, largas & repetitas jubeo celebrari venæ ſectiones.

Sectio venæ jugularis mihi maxime in uſu eſt, tuſa ſimul vena in pede.

Dolendum certe, quod uſus ſectionis venæ jugularis quaſi exoleverit, quam non ſolum in Mania efficacem ſcimus, verum & in Apoplexia, morbisque capitis Medici omnes præpoſuerunt.

Fateor, quod multos habuerim Maniacos, qui non prius redierunt ad ſe, quam dum per iteratas ſanguinis extractiones, & Veſicatoria applicata quaſi debilitati fuerunt.

Non tamen contendo, hanc methodum in omni Mania eſſe adhibendam, maxi-

xime vero eſt evitanda in illa Maniæ ſpecie de qua celeberrimus *Sydenham* mentionem facit, quæ ex inertia & defectu humorum, vel poſt morbum chronicum ex debilitate ſubſequitur, in qua ſola reficientia, Cardiaca & nutrientia integram curam abſolvunt.

Sermo enim meus eſt de frequentiori illa Mania & Melancholia, quæ a præmemoratis cauſis oritur.

In qua Veſicatoria maxime proficua fuerunt, quæ partim revellendo humores, partim irritando excitaverunt plures a fixo & profundo ſuo delirio.

Ne & his fluidum deficiat, copioſe bibere debent; ſerum lactis, decocta diluentia, demulcentia, blanda; ut ſimul degenerans cacochymica humorum qualitas emendetur.

Accipiunt inſuper omni veſperi emulſa papaverina, Nitroſa, Diacodiata, in

larga

larga copia, maxime tales, qui noctes agunt inſomnes & continuo inſaniunt.

Si hiſce morbus non cedat, ſumma ope nitendum in curationem; ſecus chronica oritur mali indoles, & incurabilis, quæ ſæpe ad mortem uſque perdurat.

Quidam grave ſenium attingunt, & licet interdum lucida obtineant intervalla, hæc tamen brevi ceſſant, & per circuitus jam Melancholici triſtes & profunde cogitabundi ſunt, jam dein ut Maniaci inſaniunt, uti dixi per dies vitæ.

In ſimilibus magna jam oportet adhibere remedia, inter quæ ab aliquot jam annis Moſchum experiri conabar.

Feci, ut haberemus Moſchum optimum, odoris penetrantiſſimi.

Dedi illud quotidie ſex Maniacis, cuilibet ad grana XV, ſcrupulum unum, in forma boli cum ſyrupo granorum Kermes.

Juſſi eos deſuper bene tegi, ut ſudarent per unam alteramve horam, in qui-

bus

busdam inveni magnam mutationem, & qui furebant antea, fiebant pacati.

Continuavi per tres menſes.

Attamen ex his niſi unicus in ſummo gradu Maniacus penitus ad ſe rediit, & ſunt jam ſeptem anni abſoluti, quod ſana ratione ſemper fruatur; video ipſum mihi ſæpius obvium, nihil inſoliti in eo reperio.

Odor vero ille fragrantiſſimus, a quo integer Noſocomii tractus inficiebatur, varias mihi cauſavit difficultates, ut conſultum invenerim Moſcho aliud energicum remedium ſubſtituere.

Placuit mihi iterum mixtura camphorata, quam deſcripſi in præcedenti capite, & cujus efficaciam in Epilepſia, in febre maligna ibidem adduxi.

Eandem quoque mixturam Maniacis ac Melancholicis cochleatim interdiu ſæpius exhibui.

Præmiſſis tamen præmittendis; habita ſemper ratione ad materiem, ad reliqua,

quæ

quæ præmonui de venæ ſectione & Veſicatoriis.

Valde felix fui hac mixtura, & annuatim non paucos reſtitui ſtultos, ita, ut hæc mixtura fuerit maxime uſitata.

Ante biennium ſimul & ſemel plures Maniaci obruebant ergaſtula Noſocomii, ad quos citius expediendos ſeptem ſelegi, quibus camphoram in ſubſtantia pineis ſubactam mane & veſperi dedi ad dr. β.

Sumpſerunt quotidie hanc camphoræ doſim per binos menſes.

Verum obſtupui dum ex his ſeptem unicum tantum Maniacum ad ſe rediiſſe viderim.

Dedi dein reliquis ſex mixturam camphoratam more ſueto, & poſt paucas ſeptimanas quatuor ex his perdiderunt ſtultitiam ſuam, quod paulo ante in iisdem per bimeſtre ſpatium cum camphora pineis ſubacta obtinere non potui.

Mi-

Mirabar valde effectum adeo diverſum inter mixturam camphoratam & ipſam camphoram in ſubſtantia, ubi tamen inter bina hæc remedia vix ulla datur differentia.

Cauſam effectus varii indagavi ultronee, prouti novi Maniaci advenerunt. Jam his mixturam camphoratam, jam illis camphoram pineis ſubactam propinavi.

Verum effectus conſtans erat, celerior nimirum & certior ex mixtura camphorata.

Quare concludere licuit, mixturæ camphoratæ quid ineſſe præter camphoram, quod in maniam ſpecifice magis agat.

In qua præter vehiculum aquoſum & ſyrupum ad gratiam nil detexi, niſi acetum, cui efficaciam illam adſcribere potuiſſem.

Accepi itaque primo acetum commune, dein acetum deſtillatum, exhibui

illud cochleatim meis maniacis, & lætus vidi pulchrum ejusdem effectum.

Quidam autem præprimis fæminæ acetum jejuno ventriculo minus ferebant; hinc rem ita diſpoſui.

Horis matutinis omnes, in quibus experimentum inſtitui, debuerunt infuſum Saturatum Hyperici circiter ad lib. 1. bibere. Hora vero poſt paſtum meridianum dedi ipſis aceti deſtillati Unc. iß interpolatim tamen, ut circiter omni quadrante horæ cochlear unum ſumpſerint.

Hac methodo incepi ad initium menſis Maji ann. 1761. & ſequentes a delirio ſuo jam melancholico, jam maniaco feliciter liberavi.

Morbi ratio non admiſit horum, ut & Epilepticorum nomina typis integre committere, ne pauperculi hi tandem ſanati a ſimili nota ſuo tempore detrimentum quoddam patiantur.

Ve-

Verum pronomen, & literam primam cognominis adnoto, ut Protocollo Noſocomii inſerti ſunt.

Scripſi tamen in omnibus diem, quo remedium ſumere inceperunt, & quo ſanæ menti reſtituti e Noſocomio dimiſſi ſunt, ut ſimul pateat quamdiu opus fuerit remedio inhærere.

Matthias F incepit ſumere acetum deſtillatum die 16. Junii.

abivit ex Noſocomio 5. Auguſti.

Antonius. A.	incepit	-	1. Junii.
	abivit	-	2. Auguſti.
Joſephus. G.	incepit	-	14. Julii.
	abivit	-	20. Octobris.
Michael. S.	incepit	-	18. Auguſti.
	abivit	-	3. Novembris.
Catharina G.	incepit	-	6. Maji.
	abivit	-	23. Junii.
Thereſia S.	incepit	-	12. Maji.
	abivit	-	16. Julii.

Roſina B.	incepit -	14. Julii.
	abivit -	18. Septembris.
Sabina S.	incepit -	12. Auguſti.
	abivit -	4. Septembris.
Anna W.	incepit -	20. Octobris.
	abivit -	30. Decembris.

Hi omnes optime valent, ac conſtanti ſana ratione ſua fruuntur, viri funguntur priſtino ſuo munere, unus eorum profectus eſt in patriam & duxit conjugem, fœminæ pleræque ſunt in ſervitiis.

Ab uſu remedii mox illud inſolitum in oculis, quod maniacis proprium eſt, diſparet, tandem fiunt pacati & ſenſim redeunt ad ſe penitus.

Agit maxime per ſudorem, & quo plus ſudant eo citius levantur, reliquas ſecretiones & excretiones promovet, maxime in fœminis pellit menſtrua, quæ antea parce fluebant, vel ſuppreſſa erant.

Nul-

Nullum exinde obſervabam ſymptoma, quod uſum turbavit.

Continuo tamdiu, uſque dum integre reſtituantur, in quibusdam duo, tresve menſes requiruntur, plures citius proficiunt, ut in calculo demonſtravi.

Habui in mania extra Noſocomium fabrum lignarium, & cujusdam ſcrutarii uxorem, ambo poſt ſex hebdomadas eundem obtinuerunt effectum.

Præparavi hos ægros, ſi ratio indicavit, per venæ ſectiones, purgantia; imo & ſub uſu hujus remedii talia reiteravi, applicui ſæpius veſicatoria, dum neceſſum fuit.

Nollem tamen me Authorem novi hujus remedii ad maniam deprædicare.

Caſu, ratione, experientia deveni in illud.

Caſu, dum in dubio medico hærerem inter longe diverſum effectum mixturæ camphoratæ & ipſam camphoram.

Ratione, dum acetum deſtillatum partim ut remedium antiphlogiſticum, ſummum diaphoreticum & ſolvens bene conſideravi, partim dum illud ex natura ſua ſimul reſpexi tanquam remedium maxime idoneum ad curandam atram bilem, in cujus curatione magnus *Boerhavius* §. 1117. abſolutam ſanationem ſtatuit.

Experientia denique edoctus fui ex ipſo effectu belle conſpicuo.

Habeo tamen in Noſocomio puellam, & duos Maniacos chronicos, in quibus cum aceto deſtillato nihil profeci; his quidem nec alia quæcunque remedia profuerunt, & fors perpetuo manebunt in ſua inſania.

Multiplici enim experientia edoctus ſum, Maniacos aut Melancholicos, niſi primis temporibus vel intra annum curentur, manere immedicabiles, quæcunque dein remedia heroica ipſis exhibeantur.

So-

Solida enim ipſa afficiuntur, vaſa cerebri & meningum fiunt varicoſa, unde circulatio tardior, inæqualis, vaſis proinde magis ultra Diametrum dilatatis, ruptis, ſequitur apoplexia lethalis, mors illa propria quaſi melancholicis & maniacis.

Cæterum dixi ſuperius: quod Maniacis ſoleam exhibere acetum deſtillatum horis promeridianis, horis vero matutinis jejuno ventriculo infuſum Saturatum Hyperici.

Ratio mihi fuit, quia hæc planta a veteribus ſpecifice laudatur in Mania, Melancholia, malo Hypochondriaco, *Angelus Sala* pro arcano habuit tincturam Hyperici, & cum eadem careret, decoxit ſummitates Hyperici in vino Rhenano aut cereviſia tenui, atque utiliter propinavit.

Hinc licuit mihi adeo deprædicatam Hyperici vim & in meis experiri.

Minime tamen mihi id præſtitit, quod acetum deſtillatum.

Tentavi enim ſæpius, dedi uni alterive acetum deſtillatum abſque infuſo Hyperici, aliis proin dedi infuſum Hyperici absque aceto deſtillato, obtinui ſemper ex aceti deſtillati uſu ſolo optatum effectum, quem ſolum infuſum Hyperici non præſtitit, verum oportuit his denuo acetum deſtillatum propinare.

Quare maximus effectus dependet ab aceto deſtillato.

Cum porro viderim junctim invicem bene conducere, hinc vim ſpecificam Hyperici fors inſenſibiliter agere, moris mihi eſt, pro jentaculo infuſum ſaturatum Hyperici omnibus illis adjungere, qui aceto deſtillato utuntur.

Hæc ſunt, quæ de aceti deſtillati efficacia in delirio Melancholico & Maniaco monere volui, adnotavi plures, qui ex uſu ejusdem ſtultitiam ſuam perdiderunt, & adhuc incolumi fruuntur ratiocinio.

Atta-

Attamen nec hæc mihi ſufficiunt, ut acetum deſtillatum pro novo ſpecifico proclamem, verum neceſſe eſt plura experiri. Neque quid camphoræ exinde derogare volo, quod efficax in mania manet remedium, ut ipſemet demonſtravi.

Imo ſi quis magnum remedium quærat, habebit illud in camphora opio maritata, quod in morbis capitis, nervorum, articulorum, multisque chronicis malis mira ſæpe præſtitit.

In melancholia ſine materie proprie dicta, quæ ab animi pathematibus, ut triſtitia, mærore nimio ex caſu fortuito, vel ab amore originem habet, bonus politicus plus efficiet, quam peritiſſimus medicus; licet & hæc, ſi diutius inhæreat, in melancholiam cum materie abire poſſit, & tunc, ut talis tractanda.

Sunt quidam Authores, qui in Mania & Melancholia etiam verberibus locum concedunt, ut magis coerceantur, & per

caſtigationem ex profunda ſua imaginatione & delirio reſuſcitentur.

Dum noſocomii Phyſicum agere incepi, pro more ſueto hoc remedium accuratiſſime ab invigilantibus fuit adminiſtratum & tam ſtrenue percutiebant ſæpe miſeros, ut cauſticis & veſicatoriis opus non habuerim; quemadmodum tales homines ſæpe deteriores fiunt licentia, & magis inſaniebant, quam ſtultus in ergaſtulo ſuo; pro authoritate mea cuncta verbera penitus inhibui.

CA-

CAPUT IV.

DE CASIBUS VARIIS.

QUI ULTERIOREM CICUTÆ USUM INTERNUM ET EXTERNUM IN MORBIS CURATU DIFFICILLIMIS CONFIRMANT.

Ultra biennium pulcherrimos cicutæ effectus in morbis attrociſſimis & curatu difficillimis audivi, legi, vidi.

Quemadmodum me lætum in experiundis remediis pro more detineo, ita & nota pharmaci hujus efficacia permotus conſtitui id quoque in meis experiri.

Minime reſpexi venenatam cicutæ indolem, contra quam veteres clamarunt, ejusque uſum internum haud unquam admiſerunt; poſtquam Magnificus Archiater *Antonius Stórck* docuit cicutæ ſuccum ex-

expreſſum lentiſſimo igne in extractum inſpiſſatum ſic temperare, ut ſemoto omni periculo eo uti liceat tanquam medicamento cæteris præſtantiori.

Diſceptatum multum fuit de illa cicutæ ſpecie, quæ ad extractum parandum adhiberi ſolet.

Verum Celeberrimus remedii Author dedit accuratiſſimam cicutæ differentiam ſibique uſualem eſſe adnotat ex *Moriſono* cicutam majorem vulgarem maculatam fœtentem, quam *Linæus* ſub nomine Conii ſeminibus ſtriatis habet, fecitque hanc plantam tam pulchre ære excudi, ut prima fronte facillime dignoſci poſſit.

Volui herbam hanc cicutæ decomponere & analyſi chemicæ ſubjicere.

Attamen defectus plantæ recentis impedivit hoc experimentum pro nunc, dum tempore hyberno ſcribo.

Scimus tamen ex chemia, quod virtutes plantarum quoque obtineri, & diu-

tiſſime

tiſſime conſervari poſſint decoctione & inſpiſſatione parando inde extracta ; hinc extractum quaſi in compendio virtutem plantæ in ſe retinere , cumque præſertim ab extracto cicutæ vis medicata interna deſideretur , concluſi idem extractum quod ægris meis cum magno fructu exhibui, examini chemico ſubjicere.

Rogavi Celeberrimum chemiæ & botaniæ Profeſſorem *Robertum Laugier* ut mihi id præſtare dignetur , pro ſueta ſua humanitate lubentiſſime hunc laborem in ſe ſuſcepit , meque ad integrum proceſſum humaniſſime invitavit.

Ad experimentum ſumebantur quatuor Unciæ extracti cicutæ.

Has *Clariſſimus* Profeſſor commiſit retortæ vitreæ in balneo arenæ , igne dein applicato paulo ſupra gradum aquæ ebullientis prodiit humor vix manifeſte ſalſus, parum coloratus, odoris phlegmatis cornu cervi in prima actione ignis prodeuntis.

Sta-

Statim ac aliquas hujus laticis guttas obtinuit, receptaculum mox diſjunxit, & huic parcæ liquidi copiæ paucas guttas ſyrupi violarum admiſcuit; mox color in viridem mutabatur.

Receptaculum iterum agglutinavit, & per quatuor circiter horas eundem caloris gradum ſuſtinuit, unde notabilem ſatis hujus liquidi quantitatem magis ac magis alcalini, citrini coloris, atque odoris perfecte animalis obtinuit.

Hocce ſeparato, ignis ad gradum tertium uſque adauctus fuit, & tunc apparuit ſal volatile concretum collo retortæ adhærens, & micas tenuiſſimas ſalinas ſplendentes circa internos vaſis recipientis parietes efformans.

Hoc ſale depoſito, nubeculis albis ſe manifeſtare incepit Oleum bruni coloris, craſſum ſatis, fœtidum & empireumaticum, quod igne ſuppreſſionis adhibito totum in excipulum coactum fuit, &

ſic

ſic per octo horas igne gradatim aucto mobile totum a fixo ſecernebatur.

Remanſit ergo caput mortuum, quod miris ſuis & gratioſis coloribus caudam pavonis repræſentabat, prædominante tamen atro colore.

Patellæ terreæ commiſſum fuit hoc reſiduum atque igne aperto calcinatum per horas duas.

Elutriatione facta, lixivium vere alcalinum obtinuimus; & evaporatione decenter celebrata ſalem fixum ſiccum alcalinum vidimus.

Terra deſiccata & antea lixiviata erat craſſa, flava, lutoſa, iners.

Ponderavimus producta pondere civili & eorum proportio ſic ſe habuit.

1. Spiritus volat. alcal.	-	Unc iß drij
2. Salis volat. alcal	-	gr. xxxv.
3. Olei Empireumatici	-	dr. ij.

Ca-

Caput mortuum ponderavit
Unc j. dr. ji

4. Salis alcalini fixi. - - dr. ij.
5. Terræ exſiccatæ - - dr. iij.

Jactura partium in deſtillatione, filtratione & calcinatione fuit - - -
Unc. i dr. i gr. xxv.

Ex his concludit Celeberrimus ac Clariſſimus Profeſſor 1mo. quod planta cicutæ animalis dici non poſſit ideo, cum tantum levem ſalis alcalini volatilis, & multo majorem ſalis alcalini fixi copiam ſuppeditaverit.

„ 2.do quod hæc ſalia tam fixa quam volatilia per ignem producta fuerint, cum jam ſal alcalinum fixum huc uſque in plantis deſideretur, & ſal volatile ſic impetratum, ſi in planta fuiſſet progenitum, ob magnam ſuam volatilitatem in extracto non manſiſſet.

„ Hinc

„ 1.mo Hinc judicat in planta cicutæ 1.
„ adeſſe ſpiritum quemdam volatilem vi-
„ roſum & plantæ proprium, qui tan-
„ quam Spiritus Rector ſpectari poteſt.

„ 2.do Quod ille pro majore parte in au-
„ ras diffletur per inſpiſſationem ſucci.

„ 3.tio Quod fors ab hoc dependeat ſtir-
„ pis hujus vis deleteria ab antiquis no-
„ tata.

„ 4.to Plantam hanc tandem magnam
„ conciliare quantitatem ſalis, cujus na-
„ tura hucusque incognita, partim in
„ ſal alcali volatile, partim in fixum,
„ potentia ignis mutari poteſt.

Hæc ſunt verba Clariſſimi Profeſſoris.

Data itaque analyſi chemica extracti cicutæ effectum ejusdem in morbis curatu difficillimis per ſubſequos caſus adducam, quos tum in Noſocomio, tum in Orphanotrophio, tum in quibusdam exteris habui.

Georgius P. geſſit per integrum annum in labio oris ſuperiori & inferiori ulcus cancroſum depaſcens fœtidum.

Ulcus hoc ſerpebat verſus angulum oris dextrum, ut haud amplius alimenta neceſſaria aſſumere potens fuerit.

Qua de re e *Gerotrophio* Braittenfurtenſi deferebatur ad Noſocomium, ætate confectus utpote ſeptuagenarius, viribus exhauſtus, habebat inſuper ſcrophulas colli horrendæ molis.

In caſu hoc arduo mox deſcendi ad extractum cicutæ; dedi bis de die pilulas ſeptem, quarum quælibet pondere habuit grana duo, ejusdem ponderis ſoleo ſemper dare pilulas de cicuta.

Aſcendi ſenſim ad quindecim mane & veſperi totidem.

Externe ſedulo applicatum fuit decoctum cicutæ, & poſt paucas ſeptimanas tumor labiorum concidit, ſanies mutabatur in pus bonum, caro recens ſuccrevit,

&

& poſt bimeſtre temporis ſpatium labia ex integro conſolidata naturalem induerunt formam.

Scrophulæ colli multo fuerunt minores, molliores, harum tamen integram curam, quam ſperare licuit, non exſpectavit; ſed contentus, quod a miſero ſuo oris affectu liberatus fuerit, rediit quo venit.

Ignatius M. lue venerea peſſime affectus poſt diuturnum ſpiritus antivenerei uſum tandem curabatur a lue; verum ulcera narium, eſcharæ artuum ulceroſæ nulli remedio externe applicato cedebant.

Quare decocto cicutæ has eſcharas exulceratas deligari, naribus vero exulceratis per turundam idem ſæpius imponi juſſi, & ita intra quatuor ſeptimanas continuato tamen ſpiritu antivenereo ſolum decoctum cicutæ externe præſtitit id, quod aliud quodcunque topicum non effecit.

Joſepho K. ex prægreſſo abſeſſu oriebatur ulcus fiſtuloſum ad os ſterni; quod per medium annum neglexit; unde ulcus hoc fiſtuloſum profundiſſimas fecit cavitates circa muſculos intercoſtales, & ad interſtitia muſculorum abdominalium penes lineam albam.

Ad humerum ſiniſtrum habuit inſuper tumorem Melliceridem inveteratum inſtar ovi gallinacei.

Huic dedi pilulas extracti cicutæ ſex bis de die, dein dedi undecim, tandem quindecim.

Decoctum cicutæ in ſinus & cavitates ſæpius injicebatur.

Ad tumorem applicatum fuit emplaſtrum cicutæ; & ita poſt binos menſes ulcus conſolidatum, tumor vero poſt tres ſeptimanas jam reſolutus ex integro diſparuit.

Joannes S., ante quadriennium combuſſit ſibi pedem dextrum aqua fervente ſuper eum effuſa.

Pes

Pes abhinc exulcerabatur, & ad tibiam ulcus magnum profundum exortum eſt.

Paulo poſt ad idem ulcus contundebatur ex globo luſorio fortiter illuc trajecto; unde ulcus noviter inflammabatur, magis exulcerabatur, & non tam pus, quam potius acerrimum ploravit ichorem.

Quibuscunque dein adhibitis remediis permanſit in priſtino ſtatu formavitque ulcus cacoethicum in quartum annum nulli remedio cedens.

Præmiſſo purgante exhibui bis de die pilulas de cicuta ſeptem, dein novem, undecim, quindecim.

Externe ſolo decocto cicutæ deligabatur; & ita poſt quatuordecim ſeptimanas ulcus hoc pulcherrime conſolidatum fuit.

Quemadmodum omnes, qui cicuta utuntur, interdum repurgare ſoleo cum bono effectu, ita & hunc ferme omni octiduo communi infuſo purgante evacuavi.

Pari modo *Joſephus* W. a trienni, & *Caſparus* S. ab annoſo ulcere pedis Phagedænico feliciter liberatus eſt.

Antonio R. ante quadriennium ſponte intumuit brachium dextrum.

Tumor hic magis magisque increvit, tandem in glandulis ſubaxillaribus, ad cubitum, ad oſſa carpi, & ad Phalanges digitorum ejusdem brachii oriebantur ulcera fœdiſſima, ſerpentia, quæ in quartum annum, licet æger multa & varia remedia aſſumpſerit, atque uſus fuerit balneo Baadenſi, fluxerunt continuo.

Jam ad acrimoniam corrigendam & ulcera hæc ſananda dedi extractum cicutæ ſenſim augendo doſim ad dr β bis de die.

Poſt menſem claudebatur ulcus ſubaxillare & cubiti, diſparuitque omnis tumor, ulcera vero ad oſſa carpi & Phalanges digitorum fluebant ut antea.

Cum viderim fomentum cicutæ externe applicatum non ſufficere præter continua-

nuatum internum cicutæ uſum, juſſi ut æger manum extremam decocto cicutæ calido inſtar balnei ſæpius per horam immitteret.

Antea jam ex his partibus oſſea fragmenta ſeceſſerunt, uſu autem hujus balnei ortum eſt pus granuloſum minimis quaſi oſſiculis refertum.

Hoc modo tumor iſtarum partium penitus concidit, ulceraque poſt trimeſtre temporis ſpatium integre concreverunt.

Joſephus W. & *Martinus* G. uterque ex arthritide annoſa inveterata adeo contracta gerebat membra, ut minime progredi, nec ori cibos admovere, aliasque functiones neceſſarias peragere potuerit absque adj mento aliorum.

Pc ſtquam optimis antiarthriticis diu continuatis nil profeci, cicutam dedi.

Continuato longiori uſu tantum effeci, ut brachiis jam uti pedibusque inſiſtere valeant, flexibilitas vero nondum rediit.

Catharinæ T. medio abhinc anno fauces exulceratæ ſunt, hæc ulcera debito remediorum uſui brevi cedebant.

Excepto unico ulcuſculo, quod ſe interne per buccam ſiniſtram extendit, ibi arroſit profunde angulum oris & ſerpſit verſus partes exteriores, formavitque ulcus fœdum, latum, cancroſum, quod ubique habuit marginem calloſum, craſſum.

Cum nulla alia remedia profuerint dedi ſtatim viginti quatuor grana extracti cicutæ per diem.

Ad ulcus cancroſum curavi applicari mel Roſarum cum pulvere cicutæ, & ita cancroſum hoc ulcus mundificatum continuato cicutæ uſu interno & externo poſt quatuor circiter ſeptimanas conſolidationem integram obtinuit.

Remanſit tamen tumor durus circa angulum oris, qui manducationem impedit, hunc frictionibus & ipſo Embroche cum decocto cicutæ parato amovere conor.

Magda-

Magdalena G. trienni jam morbo cutaneo Herpetem mentiente laborans venit ad Noſocomium, poſtquam plura remedia balneaque adhibita eam non juverunt.

Dedi extracti cicutæ bis de die pilulas ſeptem; aſcendi tandem ad quatuordecim, balnei loco juſſi eam ſæpe de die lavari decocto cicutæ.

Statim cutis inflata, tumida cœpit collabi, pallere, deſquamare, mollior fieri; & his continuatis ſcabies illa fœda poſt binos menſes evanuit.

Hoc modo *Catharina* C. brevi reſtituta fuit, quæ ſerpiginem in thorace ab infantia indomabilem geſſit.

Anna Z. peſſima Arthritide venerea affecta nec ſpiritum antivenereum, nec aliud remedium mercuriale ferebat, quin deſuper morbus augeretur, febrisque inſurgeret.

His ſubſtitui decoctum Guiacei, Bardanæ cum medietate lactis mixtum.

Largiter per quatuor menſes ſumpſit hoc decoctum ſed incaſſum.

In pertinaci hoc affectu exhibui extracti cicutæ pilulas novem mane, veſperi autem emulſum Nitroſum, Diacodiatum.

Pro potu ordinario dedi ſerum lactis, jamque effeci tantum, ut dolores oſteocopi remiſerint, tophique ingentes, quorum unus circa genu tumorem lymphaticum formavit, externe applicato fomento cicutæ & aliis diſcutientibus imminui incipiant & reſolvi.

Anna H., *Sophia* D., *Anna* G. & *R.* omnes hæ quatuor fæminæ in ulceribus pedum antiquiſſimis Phagedænicis ex uſu cicutæ interno & externo pulcherrimum experiuntur effectum.

Gangrænoſo ſeparato per optimam ſuppurationem; oſſiculis carioſis exfoliatis in binis ulcera conſolidationem jam obtinuerunt, quæ & in reliquis binis æque imminet.

Fran-

Franciſca M. maritata ante quadriennium finito puerperio in mamma dextra ſcirrhoſa prius facta contraxit cancrum apertum, quem in tertium annum neglexit, & magis noxia quam appropriata adhibuit remedia.

Quare cancer ſemper deterior fiebat, ulcus ſerpebat undequaque, & jam ſcirrhoſas, fungoſas excreſcentias, jam cavitates profunde exeſas formavit.

In hoc ſtatu præterito anno venit ad Noſocomium meum, quare jam ad cicutam, jam ad corticem Peruvianum confugi.

Dedi indies dr. ij. extracti corticis peruviani, dein extracti cicutæ pilulas quindecim bis de die.

Verum per plures menſes cancer manſit immutatus, nullum pus aderat, ſed ichor acer rodens.

Unde auxi doſim cicutæ, dedi dr. ij quotidie, externe decocto cicutæ deligabatur ſæpius.

Tan-

Tandem ichoris loco pus laudabile ſucceſſit, fungoſitates cum pure ſeparabantur, cavitates ſenſim repletæ ſunt.

Dolores, qui ſæpe noctes inquietas reddiderunt, opio pacavi.

Hiſce ulcus adeo planum & pulchre rubens proſpexit, ac ſi cancer cultro ſublatus fuiſſet; & nil niſi integumenta communia defecerunt, quæ cum difficile ſuccreſcant, ſuſpicio eſt oſſium ſub cancro fors carie affectorum, quod ſæpius contingit, & conſolidationem impedit.

Interim miſera hæc continuat egregie & quotidie aſſumit dr ij extracti cicutæ.

Bona eſt ſuppuratio, nil fungoſi, nil cancroſi propululat, hinc malo poſiti ſunt firmi limites.

Hæc ſola ad minimum libras duodecim extracti cicutæ jam conſumpſit.

Quare non ſat laudare poſſum vigilantiſſimum Officinæ Noſocomii civici Proviſorem *Adamum Offermanns*, qui ad men-

mentem Authoris Magnifici optime paratum extractum cicutæ Noſocomio meo etiam in copia requiſita ſuppeditat, licet illud tum Viennæ, tum in diſſitiſſimis Regionibus incredibili pondere deſideretur, ut ipſi defeciſſet tempore hyberno, ſi non tam ſollicite Noſocomio meo proſpexiſſet.

Dum hæc ſcribo bini hi caſus adhuc mihi in Noſocomio obtigerunt.

Andreæ Z. ante decem ſeptimanas ſcabies Venerea in fronte & toto corpore erupit, quo tempore ſimul in labio oris inferiori veſicula alba apparuit.

Hæc veſicula tandem mutabatur in ulcus ſcorbutico-Venereum, impurum, inæquale, cujus margines hinc inde calloſi erant.

Ex variis topicis, ut & remediis internis in quodam Noſocomio ipſi diu adhibitis deterior ſemper reddebatur morbus, quare ad meum Noſocomium mittitur.

Mox

Mox dedi huic ægro quatuor cicutæ pilulas, dein ſeptem bis de die, externe ad ulcus juſſi applicari decoctum cicutæ.

Hac methodo tam bonum obtinui effectum, ut ulcus illud ſcorbutico venereum jam purum, vix non ex integro conſolidatum fuerit, atque ſcabies venerea jam penitus diſparuerit, dum tantum per tres ſeptimanas hoc remedio utitur.

Joanni S. ante biennium magnum condyloma in glande penis excrevit; ex uſu remediorum externorum illud in ulcus venereum mutatum eſt, quod ultra annum conſolidationem non admiſit.

Sumpſit a Chirurgo quodam medicamenta ſub quorum uſu fauces exulcerabantur.

Undecim abhinc menſibus ſponte iterum excrevit ipſi in facie lateris dextri penes alam naſi verruca quædam, quæ ad topica applicata mox exulcerabatur, & ita ſe dilatavit, ut totam buccam, & labia oris ad medium uſque occupaverit.

Cum

Cum tandem per undecim menſes nec ex topicis, nec ex variis remediis Mercurialibus interne datis ullum effectum expertus fuerit, Noſocomium S. Marci adiit.

Examinavi illum, ulceraque in peſſimo ſtatu inveni.

Ulcus faciei & labiorum erat magnum, impurum, fœtidum, inæquale, calloſum ichorem plorans ita, ut merito cancer venereus dici potuerit.

In hoc rerum ſtatu cum poſt tantum tempus varia remedia Mercurialia ſine effectu ſumpſerit, ordinavi extracti cicutæ pilulas ſeptem mane & veſperi, ut & externe fomentum cicutæ, interpoſito quandoque melle Roſaceo cum pulvere cicutæ; & ita intra viginti dies citiſſimum & pulcherrimum obtinui effectum, cancer ille venereus in ulcus mundum mutabatur & jam ultra tertiam partem conſolidatus eſt.

Circa

Circa omnes hos ægros ſummam diligentiam impendit Eruditiſſimus mei Noſocomii Chirurgus *Antonius Rechtberger.*

His quoque magnam opem tulit ſedulus chirurgiæ Aſſiſtens *Antonius Hartmann.*

Paginas implerem, ſi effectum cicutæ in ulceribus tum ſcorbuticis, tum Venereis, in tumoribus glandularum earumque ſcirrhoſis obſtructionibus adducerem.

Plerosque a cicuta levatos & ſanatos vidit ſæpius mecum Celeberrimus Chirurgiæ Profeſſor *Ferdinandus Leber.*

Nec tamen diffiteor me in Noſocomio meo habuiſſe quoque ægros, quibus cicuta parum vel nihil profuit; Verum in his, ut boni Medici eſt, vel deſtiti, vel aliud ſubſtitui remedium, ubi vero cicuta nil effecit, ibi haud obtinui medelam ex alio remedio.

In Orphanotrophio caſus hi mihi obvenerunt.

Bartho-

Bartholomæus M. ultra biennium ſcrophuloſos tumores in collo & aliis glanduloſis corporis partibus geſſit ſine moleſtia.

Tandem oriebatur tuſſis continua, reſpiratio fiebat tam difficilis & laborioſa, ut ſtertor & ſibillus jam a quinquaginta paſſibus audiri potuerit; nec minimum motum ſine metu ſuffocationis inſtantaneæ facere auſus fuit.

Sputum exſcreavit parcum, idque vere purulentum fœtidum, in aqua ſubſidens, quare pauperculum hunc Phthyſi ſcrophulari laborare concluſi ex ſcrophulis innumeris ſuperficiem corporis obſidentibus.

In morbo hoc vere glanduloſo ad cicutam tanquam ſpecificum remedium in morbis glandularum confugi.

Incepi a pilulis tribus mane & veſperi, dein dedi quinque, ſeptem, undecim.

Super ſcrophulas juſſi applicari emplaſtrum cicutæ.

Poſt tres ſeptimanas liberior facta eſt reſpiratio; ſputum facilius ſucceſſit, & ut ſcrophulæ externæ reſolutæ diſparuerunt, ita ſucceſſive reſpiratio reddebatur facilior.

Dum per binos menſes uſus fuiſſet cicuta, jam liberrime reſpirare, abs omni difficultate currere, motusque violentos peragere potuit.

Quare dum jam decimum quintum ætatis annum attigit, in quo pro more pueri ex Orphanotrophio dimitti ſolent ad artes addiſcendas, puer hic integerrimæ ſanitati reſtitutus dimittebatur ad finem menſis Auguſti anni elapſi.

Præpoſiti, domeſtici & omnes, qui noverunt, videruntque hunc puerum mirabantur efficaciam remedii.

Modo jam medius annus elapſus eſt, & puer adhuc optima ſanitate gaudet.

Thereſia G. quatuor abhinc annis a quodam cane, neſcio an rabido, in toto cor-

pore

pore adeo lacerata fuit, ut in ſummo vitæ periculo verſaretur.

Vulnera hæc nulli remedio obediebant; ſed fluebant continuo, & puella inde multum emaciata fuit.

Dedi & huic extracti cicutæ pilulas tres de die, dein quinque, ſeptem.

Ad ulcera fiſtuloſa applicatum fuit decoctum cicutæ, & ſic plurima ulcuſcula antea excavata, bona carne repleta ſunt & conſolidationem obtinuerunt; habitus corporis fit robuſtior, viresque indies increſcunt.

Eliſabetha T. a multis annis viſcera infimi ventris habuit obſtructa, indurata; unde abdomen ſemper magis intumuit; ægra triſtis, meditabunda, & chlorotica fiebat.

Ad reſerandas has obſtructiones inveteratas viſcerum & glandularum abdominalium dedi huic puellæ quotidie extracti cicutæ pilulas ſeptem, interpoſui interdum purgans; & ita poſt paucas ſeptimanas

abdomen detumuit, molle reddebatur, & illa jam vivax, agilis ſuetos peragit labores.

Antonius E. & *Joſephus* M. ambo hi pueri ultra annum ſpina ventoſa affecti in facie, circa oculos, in artubus varios tumores ex exulceratione habuerunt indomabiles.

Per quadrimeſtre circiter tempus, quo extracto cicutæ quotidie ad grana xjv. utuntur, tumores quidam reſolvuntur, alii ſuppurantur, ex ulceribus oſſium fragmenta ſecedunt, ubi hæc ſeparata fuerunt, ulcus cicatrice obducitur, & ſpes optima eſt curationis integræ uſu cicutæ interno & externo continuato.

In pueris & puellis junioribus obſervavi celeriorem longe cicutæ effectum, quam in adultis, & parca doſis quotidiana ad pilulas ſeptem ſæpe ſuffecit.

Silentio præterire non poſſum, qua attentione, ſollicitudine ægris in Orphano-

trophio

trophio proſpectum ſit; ut omni morbo epidemico cito frœnum imponatur.

Ampla Infirmaria a toto Hoſpitali ſeparata exiſtit, hæc iterum e quatuor conſtat cubilibus, in quibus pueri a puellis, graviter decumbentes a convaleſcentibus ſeparatim locantur.

Mulierculæ aptiſſimæ his inſerviunt, remedia ordinata accurate adminiſtrant, alimenta conceſſa debite exhibent.

Quemadmodum ægri optime coluntur, ita & Orphani reliqui numero quadringenti quadraginta octo in pietate erga Deum, in addiſcendis rudimentis variisque laboribus artificialibus per multas horas indies informantur.

Ordo, mundities in refectorio, in veſtimento omnibus æquali, in dormitoriis pulcherrime obſervatur: nec Mars ſilet, certis enim diebus pueri per tympanum vocantur ad vexillum ſuum, debito ordine, requiſita celeritate totum exercitium

militare optime peragunt, ita; ut ab omni homine hoc Orphanotrophium videri mereatur,

Circa ægros tandem exteros caſus tres præcipui mihi obtigerunt.

Cujusdam Monaſterii Vir Religioſus triginta abhinc annis febre maligna in vigeſimo ætatis ſuæ anno laboravit, ex qua feliciter quidem evaſit, verum vix finito morbo a materia fors illuc poſita, proruperunt puſtulæ & ulcuſcula, quæ naſi alas, totum oris labium ſuperius inſigni pruritu, dolore, ardore occupabant.

Medici expertiſſimi, Chirurgi dexterrimi varia remedia tam interna quam externa adhibuerunt aptiſſima, ſummæque in ſimili affectu efficaciæ.

Verum omnia incaſſum, & zeloſus ille Vir per triginta annos moleſtum hunc affectum ferre debuit, ipſumque multum in officio ſuo impedivit dum hominum conſor-

ſortium propter hanc turpitudinem evitavit, quantum poſſibile erat.

Data ſemel occaſione me conſuluit, concluſi mecum, cicutam fors adhuc parem eſſe ad vincendum chronicum hoc malum; ſuaſi itaque, & dedi omni die grana x mane & veſperi, dein xiv. xviij tandem xxviij extracti cicutæ.

In hac doſi permanſi; obſequioſus æger non ſolum attente ſumpſit cicutam interne, verum & ſollicite externe fomentum applicuit, interdum repurgavi eum aqua Angelica, cui aſſuetus erat.

Die 16ta Junii anni elapſi incepit uti hoc remedio, ad initium menſis Julii labium detumuit, puſtulæ illæ ulceroſæ exſiccabantur, menſe Auguſti diſparuerunt integre, & cutis tota naturalem induit formam.

Ad finem menſis Auguſti pro more ſecabatur ei vena, acceſſi viſurus ſanguinem, & inveni optimam qualitatem cruo-

ris emiſſi, dum adhuc in cicutæ uſu pergeret.

Aderat in Monaſterio Perilluſtris ſanitatis Conſiliarius *Vogl* cui hunc cruorem monſtravi, quem quoque optimæ qualitatis invenit, laudavit etiam effectum cicutæ in Reverendo hoc Patre, quem antea morbo ſuo laborantem novit.

Suaſi tamen, ut continuaret adhuc pilulas ſeptem quotidie per binos menſes, dein ceſſavit, & liber eſt ab omni excoriatione partis affectæ.

Juvenis a biennio glandulas colli ferme omnes & circa aures induratas, & ſcirrhoſas habuit, parentes ſui neglexerunt hos tumores, ut quidam inſtar lapidis indurati fuerint, alii ſuppurati rumpebantur, multumque puris dederunt.

Ex pure reabſorpto incepit febricitare & lente conſumi.

In hoc rerum ſtatu vocarunt me parentes; dedi extracti cicutæ pilulas ſeptem

bis

de die, in ſinus & cavitates curavi injici decoctum cicutæ cum melle Roſarum.

Exhibui pro potu ordinario ſerum lactis, ad calorem nocturnum temperandum emulſum nitroſum, ita poſt decem ſeptimanas juvenis ille integre reſtitutus eſt.

Scirrhi, qui in ſuppurationem non abiverunt, ſuperimpoſito emplaſtro cicutæ pulcherrime reſoluti ſunt.

Puella quædam recens nata, cum mater in puerperio ex gravi morbo ſuccubuerit, traditur ex incuria lactanda nutrici lue venerea infectæ.

Suxit ab hac nutrice per quatuor menſes, luemque ipſam attraxit, quæ ex ulceribus variis, & ſcabie venerea per totam corporis ſuperficiem effuſa ſe manifeſtavit.

Ubi primo, qui curam infantis hujus habebant malum hoc cognoverunt, & ſtatim puellam a nutrice ſemoverunt; verum virus venereum maſſam humorum jam

inquinavit, nec optimis remediis error commiſſus erat delendus.

Poſtquam nonum ætatis annum attigit, tradita fuit in Noſocomium S. Marci ad ſubeundam tunc temporis ſuetam ſalivationis curam; hac finita diſceſſit ex Noſocomio, verum brevi iterum rediit fœda illa ſcabies, quæ nullo remedio vel balneo fugari potuit.

Morbum hunc cutaneum ad decimum octavum ætatis annum habuit, & tunc meæ curæ ſubjiciebatur.

Dedi extracti cicutæ ter de die pilulas quinque; decocto cicutæ & ſapone veneto juſſi eam ſedulo lavari; omni decima quarta die interpoſui drachmam unam pulveris Radicis Jalappæ, & ita inter quatuor menſes a morbo hoc cutaneo, peſſima origine nato liberata fuit.

Fomentum cicutæ cujus toties mentionem feci paratur ex manipulis duobus herbæ cicutæ menſuræ aquæ infuſis, leviter

viter coctis, & taliter externe applicatur. Ubi tamen ulcera magis putrida deliganda ſunt, ſoleo addere ſpiritum ſalis quantum ſatis.

Fomentum hoc omni mane paratur, ut ſemper recens habeatur in noſtro Noſocomio.

Ex enarratis caſibus abunde apparet cicutam præſtitiſſe talia, quæ maxima remedia non præſtiterunt.

Summum hucuſque remedium fuit Mercurius in morbis graviſſimis, chronicis & curatu difficillimis maxime partium glanduloſarum; imo ad ſolas glandularum obſtructiones reſerandas adhiberi ſæpe debuit Mercurius.

Ubi tamen Mercurius in has partes non egit, vidi ſæpenumero cicutam pulcherrimos effectus præſtitiſſe; hinc in his caſibus cicuta fuit remedium Mercurio longe præſtantius.

Quot

Quot non ante cognitum hoc remedium ex ſolis ſcirrhoſis glandulis colli in Phthyſim ſcrophularem inciderunt, perierunt.

Scimus & vidi ipſe triſtiſſimos tales caſus, ubi ægri ex ſimilibus tumoribus miſerrime ſuffocati ſunt; utinam tunc cicuta nota fuiſſet.

A [illegible]